

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās

MK noteikumi Nr.288

«Sociālo pakalpojumu un sociālās
palīdzības
saņemšanas kārtība»

Persona Sociālajā dienestā iesniedz:

3.punkts «Sociālos pakalpojumus persona pieprasa pašvaldībā, kuras teritorijā deklarēta viņa dzīvesvieta»

- Iesniegumu
- Ģimenes ārsta izziņu
- Psihiatra atzinumu

Sociālais dienests:

- Izvērtē personas vajadzības un nosaka aprūpes līmeni, ja persona ir pieprasījuši sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.
- MK noteikumu Nr.288 6.pielikumā minēto klienta novērtēšanas karti (protokolu) kopā ar iepriekšminētajiem dokumentiem un Sociālā dienesta lēmumu nosūta Agentūrai lēmuma pieņemšanai.

!!! Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās tiesības saņemt personām, kurām ir I vai II grupas invaliditāte

- ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem, kurām noteikts 3. vai 4. aprūpes līmenis;
- Pilngadīgām neredzīgām personām

Biežāk konstatētās
nepilnības iesūtītajos
dokumentos

Iesniegums

➤ **Netiek iesniegts personas iesniegums, bet tikai aizgādņa iesniegums**

Saskaņā ar grozījumiem Civillikumā un rīcībspējas tiesiskā regulējuma izmaiņām, personas vairs nav ierobežojamas personiskajās nemantiskajās tiesībās, tas ir, personai ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību, kas paredz, ka pēc 2013.gada 1.janvāra nepieciešama pašas personas piekrišana (iesnieguma parakstīšana vai citi pierādījumi, kas apliecina šādu vēlmi) Pakalpojumu saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.

➤ **Netiek iesniegts aizgādņa iesniegums, bet tikai personas iesniegums**

Saskaņā ar Civillikuma 357. un 358.¹ pantu, “ja personai ir garīga rakstura vai citi veselības traucējumi, tās rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs un ir vienīgais veids, kā tās aizsargāt. Šādā gadījumā personai nodibināma aizgādņība. Rīcībspēja personai ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem var tikt ierobežota tādā apjomā, kādā tā nespēj saprast savas darbības nozīmi vai nespēj savu darbību vadīt. Tiesa, izvērtējot personas spējas, vispirms nosaka, vai un kādā apjomā aizgādņis ar aizgādņībā esošo rīkojas kopā, un tikai pēc tam - vai un kādā apjomā aizgādņis rīkosies patstāvīgi”.

Ja persona pati nevar parakstīties un piekrīt saņemt pakalpojumus institūcijā

Saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likumu, ja fiziskā persona ir rakstīt nepratēja vai fiziski nav spējīga parakstīt dokumentu un tās vietā dokumentu paraksta cita persona, šo faktu ar parakstu apliecina divi liecinieki. Parakstītajā dokumentā par lieciniekiem ietver ziņas, kas nepārprotami ļauj viņus identificēt.

Ģimenes ārsta izziņā jānorāda:

- Veselības stāvoklis
- Funkcionālo spēju traucējumu smaguma pakāpe
- Medicīnisko kontraindikāciju neesība

Visbiežāk ģimenes ārsta izziņās netiek norādīta funkcionālo spēju traucējumu pakāpe

Funkcionālie traucējumi ne vienmēr nozīmē kustību traucējumus. Kā norādīts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā funkcionālie traucējumi ir slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā.

Ģimenes ārsta izziņa pilngadīgām neredzīgām personām

Nepārprotama informācija, ka persona ir neredzīga, lai tā nebūtu pretrunā ar citiem lietai pievienotajiem dokumentiem - vienā norādīts vājredzīgs, otrā neredzīgs.

Psihiatra atzinums (MK noteikumu Nr.288 1.pielikums)

- Netiek aizpildīts pilnībā, visbiežāk tās ir 4.punkta sadaļas:
  - «Orientēšanās spējas»
  - «Atkarības, agrāk un pēdējā laikā»
- Norādīts, ka personai ir viegli un mēreni garīga rakstura traucējumi, taču pakalpojums tiesības saņemt personai ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums 9.¹ panta 1.daļas 2.apakšpunkts)

Novērtēšanas karte (protokols) klientam ar garīga rakstura traucējumiem

- Ne visi Sociālie dienesti veic klienta izvērtēšanu un nosaka aprūpes līmeni
- iesūtīt Aģentūrā MK noteikumu Nr.288 6.pielikumu
- Netiek norādīts datums, kad veikta izvērtēšana un nav sociālā darbinieka paraksts
- **!!! Nemt vērā, ka Pakalpojumus var saņemt personas ar 3. un 4. līmeni, tāpēc, ja personai ir 1.un 2. līmenis, tad Sociālajam dienestam nebūtu jāpieņem lēmums par valsts finansētu ilgstošas soc. aprūpes un soc. rehabilitāciju ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā, bet gan jāpiedāvā personai kādu no alternatīvām - grupu māju , dzīvokli, dienas centru utt.**

Dokumenti bērnu no 4-18 gadu vecumam ievietošanai institūcijā

- Likumiskā pārstāvja iesniegums
- Ģimenes ārsta izziņa
- Psihiatra atzinums

Par pakalpojumu nodrošināšanu pēc 18 gadu sasniegšanas, ja bērns jau saņem pakalpojumus institūcijā

Šo lēmumu Aģentūra pieņem, pamatojoties uz:

- Ilgstošas SA un SR institūcijas vadītāja iesniegumu
- Personas iesniegumu (bērnu institūcijā dzīvojošas pilngadīgas personas)
- Ģimenes ārsta izziņu un psihiatra atzinumu
- Sociālā dienesta un ģimenes rakstisks apliecinājumu, ka nav iespējams nodrošināt aprūpi personai nepieciešamajā apjomā

Rindā valsts finansētu pakalpojumu saņemšanai uz 01.10.2018.

Kopā 290 personas

222 vīrieši

68 sievietes

- Sievietēm, kuras izvēlas saņemt pakalpojumus jebkurā institūcijā, vietu varam piedāvāt gandrīz uzreiz pēc uzņemšanas rindā, izņemot filiāles «Ropaži», «Jelgava», uz kurām izveidojusies rinda
- Vīriešu gaidīšanas laiks, ja izvēlēties saņemt jebkurā no institūcijām, ir apmēram 11 mēneši
- Pilngadīgām neredzīgām personām rindas nav šobrīd, ja ir atbilstoši dokumenti, pakalpojums tiek piešķirts uzreiz

Instiitūcijas, kurās apturēta ievietošana:

- ▶ VSAC „Rīga” - filiālēs «Ezerkrasti», «Baldone», «Kalnciems», «Teika»
- ▶ VSAC ”Latgale” - filiālēs «Lubāna», «Litene», «Kalupe», «Krastiņi»
- ▶ VSAC „Kurzeme” - filiālē «Gudenieki»

VSAC «Rīga» filiāle «Ezerkrasti»

Saskaņā ar Latvijas Republikas Labklājības Ministrijas (turpmāk - LR LM) 2016.gada 5.decembra vēstuli Nr.36-1-0702/2433 "Par jaunu klientu ievietošanas pārtraukšanu Valsts sociālās aprūpes centrā "Rīga"" Valsts sociālās aprūpes centra „Rīga” filiālē „Ezerkrasti” uz laiku līdz jauna rīkojuma saņemšanai tiek pārtraukta jaunu pilngadīgu personu ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem ievietošana (uzņemšana) par valsts budžeta līdzekļiem.

!!! Kā vienīgo institūciju, kur vēlas saņemt pakalpojumus, VSAC «Rīga» filiāli «Ezerkrasti» ir izvēlējušās 21 sieviete un 21 vīrietis. Aicinām dienestus pārrunāt ar klientiem situāciju un piedāvāt citas institūcijas kā alternatīvu pakalpojuma saņemšanai.

Bērnu institūcijas

- Bērniem no 4 - 18 gadu vecumam šobrīd iespēja saņemt pakalpojumus ir VSAC „Latgale” filiālē „Kalkūni”, VSAC „Kurzeme” filiālē „Liepāja”, un VSAC «Rīga» filiālē «Rīga»
- VSAC «Rīga» filiālē «Pļavnieki» ir bērni ļoti smagā stāvoklī, guloši, mākslīgi barojami, tāpēc tur neievieto bērnus, kuri varētu apdraudēt tur jau esošo bērnu drošību
- VSAC «Rīga» filiālēs «Baldone» un «Teika» ir apturēta ievietošana

Aicinam Sociālos dienestus:

- **Runājiet ar klientiem** - skaidrojiet viņa problēmu un rodiet vēlamo risinājumu, valsts finansēts ilgstošas SA un SR pakalpojums institūcijā nav vienīgais pieejamais sociālais pakalpojums
- **Pārbaudiet dokumentus** -izvērtējiet to atbilstību normatīvo aktu prasībām attiecīgajam pakalpojumam un tikai tad sūtiet uz Aģentūru
- **Sadarbojieties ar Aģentūru** - iesniegt attiecīga lēmuma pieņemšanai nepieciešamos dokumentus
- ← Atjaunotus medicīnas dokumentus
- ← Personas iesniegumu par piekrišanu/atteikumu saņemt pakalpojumus